

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства юстиції України
до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих
актів України щодо звільнення від сплати судового збору у зв'язку з
оскарженням постанов у справах про адміністративні правопорушення»,
внесеного на розгляд Верховної Ради України народними депутатами
України Припутнем Д.С., Павлюком М.В. та іншими
(реєстр. № 3424 від 04 травня 2020 року)

перше читання

Міністерство юстиції України **не підтримує** проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо звільнення від сплати судового збору у зв'язку з оскарженням постанов у справах про адміністративні правопорушення» (далі – проєкт Закону) з огляду на таке.

Проєктом Закону пропонується внести зміни до частини четвертої статті 288 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), якими передбачити, що особа, яка оскаржила постанову у справі про адміністративне правопорушення, звільняється від сплати судового збору.

Крім того, проєктом Закону пропонується доповнити частину другу статті 3 Закону України «Про судовий збір» (далі – Закон) новим пунктом 18, яким встановити, що судовий збір не справляється за подання скарги (позову) щодо оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення.

Стосовно цього слід зазначити таке.

Міністерство юстиції України погоджується з позицією розробників проєкту Закону України щодо наявності правової колізії в чинному законодавстві стовно сплати судового збору при оскарженні постанов про адміністративні правопорушення.

Так, відповідно до положень частини першої статті 3 Закону судовий збір справляється, зокрема, за подання до суду позовної заяви, а також апеляційної скарги на судові рішення. Розміри ставок судового збору визначені частиною другою статті 4 Закону.

Водночас положеннями частини четвертої статті 288 КУпАП встановлено, що особа, яка оскаржила постанову у справі про адміністративне правопорушення, звільняється від сплати державного мита.

З метою однакового застосування норм права щодо зазначеної колізії у законодавстві Велика Палата Верховного Суду у своїй Постанові від 18 березня 2020 року у справі № 543/775/17 висловила правову позицію щодо сплати судового збору при оскарженні постанов про адміністративні правопорушення.

Верховний Суд зауважив, що у справах щодо оскарження постанов про адміністративне правопорушення у розумінні положень статей 287, 288 КУпАП, як і в інших справах, які розглядаються судом у порядку позовного

провадження, слід застосовувати статті 2-5 Закону, які пілг за подання позовної заяви, відповідних скарг у цих правовідносинах не передбачають.

Крім того, Верховний Суд звернув увагу, що чинне законодавство містить ставку судового збору, що підлягає сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги у справі про оскарження постанови про адміністративне правопорушення та подальшому оскарженні позивачем та відповідачем судового рішення.

Водночас необхідно зауважити, що відповідно до положень статті 9 Закону судовий збір сплачується за місцем розгляду справи та зараховується до спеціального фонду Державного бюджету України. Кошти судового збору спрямовуються на забезпечення здійснення судочинства та функціонування органів судової влади, а також на забезпечення архітектурної доступності приміщень судів, доступності інформації, що розміщується в суді, для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Положеннями статті 130 Конституції України встановлено, що держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів. Згідно зі статтею 48 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» незалежність судді забезпечується, зокрема, окремим порядком фінансування та організаційного забезпечення діяльності судів, установленим законом, і належним матеріальним та соціальним забезпеченням судді.

Отже, достатнє надходження коштів судового збору є необхідною умовою для забезпечення належного функціонування судів та здійснення правосуддя.

Також зазначаємо, що кошти сплаченого судового збору, серед іншого, спрямовуються на компенсацію витрат суду, пов'язаних з розглядом справи щодо оскарження постанови про відповідне адміністративне правопорушення.

Разом з тим звертаємо увагу, що судовий збір виконує не лише фіскальну, а й регулювальну функцію, і є певним видом стимулювання належного виконання учасниками правовідносин своїх прав та обов'язків. Тому звільнення від сплати судового збору осіб в певній категорії справ може призвести до зловживання ними своїми процесуальними правами шляхом безпідставних звернень до судів з огляду на безкоштовність таких звернень.

З огляду на викладене проєкт Закону не може бути підтримано.

Проєкт Закону України в комітетах та на пленарних засіданнях Верховної Ради України супроводжуватиме заступник Міністра юстиції відповідно до розподілу функціональних повноважень.

Міністр

Денис МАЛЮСЬКА